

Аномалія

Гамбург, наші дні. Науковця Александра Бунге знаходять мертвим у власному кабінеті. Він був одним з учасників експериментів з виявлення гравітаційної аномалії в кристалах. Агент спецслужби Маркус Бруннер починає розслідування.

Тим часом українці Остап, Віталій, Ян та Марта прилітають в Марокко на відпочинок. Під час екскурсії вони опиняються в моторошній ДТП. Це було так дивно, наче водії випали з цієї реальності на кілька секунд. Остап розуміє, що відбувається щось незвичайне. А потім він зустрічає Аміру — дівчинку, що вижила після тієї ДТП. І стала інакшою... Тепер на неї розпочато полювання. Аміра якось пов'язана зі смертю науковця Бунге. Бруннер хоче знайти дівчинку. Бо вона — ключ до катастрофи...

АНДРІЙ НОВІК

АНОМАЛІЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2020

ISBN 978-617-12-7712-0 (epub)

Жодну з частин даного видання не можна копіювати або відтворювати
в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки ІvanovITCH

Електронна версія створена за виданням:

Новік А.

Н73 Аномалія : роман / Андрій Новік. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 384 с.

ISBN 978-617-12-7435-8

Гамбург, наші дні. Науковця Александера Бунге знаходять мертвим у власному кабінеті. Він був одним з учасників експериментів з виявлення гравітаційної аномалії в кристалах. Агент спецслужби Маркус Бруннер починає розслідування.

Тим часом українці Остап, Віталій, Ян та Марта прилітають в Марокко на відпочинок. Під час екскурсії вони опиняються в моторошній ДТП. Це було так дивно, наче водії випали з реальності на кілька секунд. Остап розуміє, що відбувається щось незвичайне. А потім він зустрічає Аміру — дівчинку, яка вижила після тієї ДТП. І стала інакшою... Тепер на неї розпочато полювання. Аміра якось пов'язана зі смертю науковця Бунге. Бруннер хоче знайти дівчинку. Бо вона — ключ до катастрофи...

УДК 821.161.2

© Новіков А. В., 2019

© Depositphotos.com / antonel, kayahizir.yandex.com, обкладинка, 2020

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2020

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

Люди здатні змінювати історію десь так само, як птахи — небо. Вони просто прокладають на ній скороминущі візерунки.

Террі Пратчетт. Морт¹

¹ Переклад О. Любарської.

ЧАСТИНА 1

Розділ 1

19 червня 2017 року Гамбург, Німеччина

— Ерсель! — Леон Губер схвильовано торкався верхнього гудзика свого білого халата.

Лаборантка швидко підбігла до професора. Низькоросла, із коротким волоссям нафтового відтінку. Вона пильно споглядала за професором, поки він, стоячи навпроти білої дошки, вивчав виписану фіолетовим маркером формулу. Колір безумства — саме так цей колір називав Леон Губер, для якого наука стояла на одному щаблі із високим мистецтвом. У кріолабораторіях Губер ніби зазиравав світові під спідницю і охарактеризовував його еротичні нюанси без хтивого підґрунтя. Він кожен цифру перетворював на музичну ноту, а графіки — на сюрреалістичні картини. Більшість колег не розуміла цих його порівнянь науки із мистецтвом, особливо чудернацьку «необхідність» присутності теології або релігії — як кому — у досліджах. Однак професор не зважав ні на що. «Наука і є Богом», — казав він. Електрони, фотони світла, гравітація, чорні діри, мідь, вода — усе це Бог, адже за їх відсутності відсутнє і саме життя. Дрібні частинки, з яких складається світ, претендують на ім'я справжнього божества. А відсьогодні Губер став ще на крок ближче до пізнання незвіданого.

Ерсель Кауфман на мить затримала погляд на його короткій борідці, а згодом зважилась зазирнути у глибокі сірі очі. Заплямоване втомою обличчя, попри вік, не втрачало шарму.

Ерсель Кауфман тримала теку із документами напоготів. Промайнуло кілька секунд, перш ніж професор відволікся від своїх думок і звернув увагу на лаборантку. Як і більшість працівників команди, Ерсель офіційно вважалась підлеглою Губера, але він терпіти не міг офіціозу, ба навіть більше — вважав усіх однаково рівними.

— Дай-но мені ще раз характеристику нашого кристала.

Жінка поспішно передала йому теку із зображеннями структури фосфіду ніобію ². Ще з двадцятих років минулого століття вчені полювали на ферміони Вейля ³, намагаючись створити частинку певного виду симетрії з відсутньою масою. Тепер, коли один із цих напівметалів був зовсім поряд, професора Губера охоплювало приємне хвилювання. Він добре усвідомлював, що його відкриття дасть неабиякі можливості ученим усього світу.

— Усе готово? — запитав професор.

— Давно, — Ерсель засяяла щирою юною усмішкою. Науковиця Дрезденського інституту досліджень твердого тіла та матеріалів Лейбніца, якій от-от мало виповнитись тридцять, нагадувала професорові чорну діру — загадкова, однак притягує до себе все у радіусі Всесвіту.

— Чекаємо, доки ви скеруєте вимірювання термоелектричного транспорту.

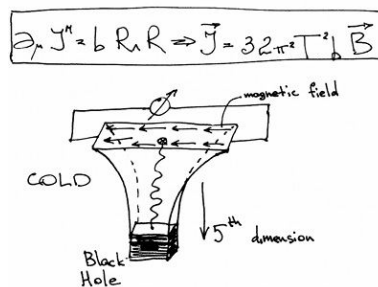
— Гм.

«Це аномалія, — лиш губами промовив він, — у всіх сенсах аномалія».

— Думаєш, вийде? — професор востаннє запитально звів брову та кивнув у бік дошки.

— Звісно! Це ж давно підтверджено теоретично. Не бачу жодних перепон, щоб щось пішло не так.

— Мила Ерсель надихає. Як завжди.

Леон Губер тихо засміявся та разом із лаборанткою рушив до дверей, що вели до комп'ютерної лабораторії. Усередині троє науковців схилилися над моніторами в передчутті надважливого відкриття. Кожен зосереджувався на власній роботі. Процес не повинен був тягнутися довше кількох хвилин: зафіксувати дані та внести до бази. Найважливіший крок — проаналізувати отримані дані з сусідньої

лабораторії — повинен був зробити високий американець Морган Еббот, професор кафедри фізики Каліфорнійського університету. Попри хвилювання, всі непохитно вірили у свій успіх.

Вони повинні-таки зафіксувати аномалію!

Ентузіазм колег підтримував і сам професор Губер, хоч і доволі стримано. Він прекрасно розумів, що у науці неможливо бути впевненим у чомусь на всі сто відсотків. Із плином часу змінювалися технології, а разом з ними удосконалювались людські погляди. Сивочолий професор уявляв, як сьогоденні теорії за кілька років припадуть пилом на полиці шкільних бібліотек, даючи поштовх новим творінням.

— Починайте, хлопці, — впевнено дав команду Губер та швидко попрямував до виходу.

— А ви хіба не братимете участь? — Александер Бунге, чоловік із глибоко посадженими очима та світлим гарно вкладеним волоссям здивовано дивився на керівника.

Цей науковець із першого дня співпраці не міг зрозуміти підходу Губера до таких важливих проектів. Александра дратувала певна меланхолійність дій професора, хоча вона й була поєднана із міцною виваженістю та впевненістю. Проте Бунге був переконаний, що такої суміші не повинно бути у голові співробітника глобальної компанії «IBM Research» ⁴. Робота із квантами вже давно повинна була перетворити Губера із тюхтія на монстра наукового світу. Старий дивний тюхтій — і такий могутній! Тридцятичотирирічний Александер Бунге завжди мріяв про такі ж можливості, натомість вважав себе хлопчиськом, який грався у пісочниці. Відчуття меншовартості пробуджувало його зі сну, розривало болем груди й затягувало у глибоку депресію.

— Я чекатиму на висновки у коридорі, Моргане, — Губер навмисне проігнорував зауваження Александра, звертаючись до американця, і вийшов з лабораторії.

— Дивний старий, — буркнув собі під ніс Александер.

— Губер — один з найкращих учених світу. Тобі за все життя навіть на винищувачі його не наздогнати. Може, він і дивний, проте справу свою знає добре.

«Скоро з'ясуємо», — подумав Александер, тамуючи гнів.

Перед початком напруга майже не відчувалася. Кожен із трійці згадував власні перші досліди, які проводив в далекій юності у лабораторіях університетів Лейпцига, Гамбурга чи Берклі. Щоразу дослідження перетворювалися із захоплюючих життєвих миттєвостей на калькуляторні перевірки теоретичних задач. Саме тому Морган Еббот зазвичай покидав лабораторію, не чекаючи закінчення, висновки експериментів були чіткими та прогнозованими. Однак не цього разу. 19 червня 2017 року все було інакше. Члени команди Леона Губера затамовували подих в передчутті надважливого відкриття.

Пауль Краузе, учений з надто міцною тілобудовою, оголосив про початок експерименту. Це він заткнув рот новачку Бунге і досі продовжував зиркати на його приховане тремтіння.

«Чому він так нервується?» — думав Краузе, натомість озвучив інше:

— Мікрострічка у нормі. Перебуває між чотирма зондовими термометрами. Електрично ізольована лінія нагрівача готова.

За кілька днів до початку цього експерименту Ерсель Кауфман лабораторно ініціювала ріст монокристалів [5](#). Стрічки вирізала з об'ємних кристалів, використовуючи сфокусований галієвий іонний пучок [6](#). Найважливішим було відслідковувати відповідність повздовжнього напрямку із віссю кристала фосфіду ніобію. Сьогодні ж уся робота перейшла до чоловічого складу команди: вони, напружено згорбившись, сиділи за комп'ютерами.

Через вимкнений кондиціонер спинами науковців ковзали краплини поту.

— Починаємо прогрів.

«Повинно вийти», — переконував себе Пауль Краузе.

Новачок Бунге ж думками був далеко поза кріолабораторією. Між скронями невпинно пульсувала нав'язлива думка, яка нещадно жерла усе тіло.

Вони обіцяли... Прошу, не підведи!

Почалися термоелектричні виміри у вакуумі в температурному змінному кріостаті — пристрої, в якому постійно підтримувалась кріогенна температура [7](#). Виготовлені лаборанткою Кауфман стрічки з'єднали дротом та встановили на тримачі так, щоб дозволити їх

обертання під кутом від -10 до 370 градусів. Досліджувались три параметри термоелектричного перенесення, за якими пильно стежили науковці крізь екрани комп'ютерів: електрична провідність, термоелектрична провідність та термоелектрорушійна сила.

— Постійна напруга в 1 мВ від джерела напруги Йокогави, — промовив худорлявий Юрген Домашке, обличчя якого нагадувало обтягнутий тканиною череп, — все добре. Вимірюю електропровідність у двозондовій конфігурації.

— Отримав дані, — тихо звітував Морган Еббот.

Опісля чоловіки взялися до вимірювання термоелектричної провідності за схожою схемою, однак без накладеного на зразок електричного поля.

— Моргане, — гукнув Краузе, — отримуй калібрування термометра.

— Є!

Еббот обожнював, коли його німецькі колеги спілкувалися англійською. Вони наче із важким зусиллям різко видихали слова, огортаючи їх жорстким металевим дзвоном. Але зараз глузд та важливість справи стримували його від звичного тонкого гумору. Обличчя не випромінювало жодних емоцій, воно перетворилося на кам'яну плиту, прорізану тонкими щілинами очей.

Кількахвилинну тишу перервав Пауль Краузе:

— Симетрія порушується. Працює!

Екрани комп'ютерів замиготіли графіками та градієнтами. Американець отримував дані та перетворював їх у таблиці, малюнки і купи символів.

— Губер зрадіє, коли побачить...

Не встиг Краузе договорити фразу, як двері у комп'ютерну кімнату відчинилися, і усередину влетіла висока жінка у такому ж білосніжному халаті, як і у всіх присутніх. Лора Гесс була співробітником «IBM Research» та однією з керівників проекту з визначення аномалії. Вираз її строгого гострого обличчя змагався із проявами нетерплячості та обережності. Лора поправила розпатлане волосся, серед якого віднедавна почали старанно виднітися тонкі сіро-білі смужки, та обвела поглядом чоловіків. Широкі усмішки на обличчях науковців говорили самі за себе.

— Позитрони ⁸?!

— Поки дані не оброблені, але...

Жінка спрямувала замкнену енергію до американця й наблизилась до нього ледь не впритул:

— У нас вийшло чи ні?

— Частинки перестрибують на протилежні енергетичні стани. Їхній спі́н змінюється.

— Температура?

— Розігнали до вісімдесяти за Кельвіном. — Пауль Краузе єдиний не піддавався передчасним емоціям. Не зараз. Не перед Лорою.

— Отже, баланс правих та лівих фермінів зміщується. — Ніхто з присутніх не міг сказати з упевненістю, чи жінка зраділа. Лора Гесс вкотре пробігла пальцями по скуйовдженому волоссю. — Необхідно повідомити Губера.

Після цього Лора мовчки вибігла з лабораторії. Усе відбувалося настільки швидко, що чоловіки не змогли бодай якось відреагувати та оговтатися. Вони тільки перезирнулись, очікуючи, що хтось пояснить, звідки з'явилось таке шило в одному місці цієї Гесс.

— То що? — запитав Краузе, після чого повільно відкинувся у кріслі.

— Дані готові, — відповів американець. — Ще трішки, і буде аналіз.

— То ми створили її? — Пауль Краузе схрестив руки на грудях. Біцепси напружилися, розтягуючи вузькі рукави халата.

— Схоже на те.

— Гадаю, можна вже святкувати.

Усі троє знову поринули у мовчання та застигли, ніби хтось занурив їх до густого бетону. Лише тінь зрідка ворушилась під тьмяним освітленням.

Світ змінювався. Цього разу в кріолабораторії Гамбурзького університету.

— Стривай, це ще не відкриття, далеко не відкриття.

«Не відкриття, — мислив Александер Бунге, — поки що не відкриття».

² Фосфід ніобію (NbP) — темно-сірий кристал, який складається із об'єднання металу ніобія та фосфору. (Тут і далі прим. авт.)

³ Ферміони Вейля, або квазічастинки Вейля — електрони, в яких відсутня маса та взаємодія між собою, однак наявна підвищена рухливість. У лабораторних умовах проявляються у

збудженні внутрішньої решітки кристалу, крізь який проходять електромагнітні промені. Щоб знайти ці частинки, необхідне надзвичайно точне підлаштування хімічного складу матеріалу. На відміну від електронів, вони не схильні до зворотного розсіювання, при якому частка наштовхується на перешкоду та втрачається для струму — ферміони Вейля або проходять, або обтікають її, через що здатні призвести до появи надшвидкісної електроніки.

4 «IBM Research» — найбільша промислова дослідницька організація, яка налічує дванадцять лабораторій на шести континентах. Почала свою роботу в 1945 році в Нью-Йорку, США.

5 Монокристали — рідкісні у природі кристали із неперервною та непорушною структурою. Великі монокристали вирощують штучно у лабораторних умовах.

6 Розрізи сфокусованим галієвим іонним пучком утворюють на обладнанні, схожому на растровий електронний мікроскоп, але з використанням важчих частинок — іонів. Принцип дії полягає у тому, що іони галію під дією прискорення від електричного поля зіштовхуються із взірцем. Завдяки своїй кінетичній енергії вони «вибивають» атоми матеріалу взірця із субмікронною точністю.

7 Температура менша за 120 Кельвінів, або приблизно -153 °C.

8 Позитрон — елементарна частинка із родини ферміонів, відноситься до антиматерії. Має однакові з електроном характеристики, окрім того, що електричний заряд позитрона додатний.

Розділ 2

20 червня 2017 року У небі над Марокко

«Boeing 737» перекинуло на праве крило. Крізь динаміки заспокійливо похрипував голос капітана, однак обличчя молодих іспанок-стюардес не могли приховати німий жах, що різав судомами. Підлогу, крісла та внутрішню підшивку літака трусило, мов іграшку, запхану до шейкера. Дверцята багажних полиць не витримували та вистрілювали до вузького проходу поодинокі пластмасові валізи з наплічниками. Несамовитий гул турбін авіалайнера сочився крізь кожну щілину та бив по вухах приглушеною вібрацією. Усім цим хаосом царювали хрипкі крики пасажирів.

Літак на кілька секунд повернуло в горизонтальне положення. Від різкого вивертання червона валіза з металевими ніжками та гострими обрамленими краями пролетіла з багажного сховку над головою чорнявого іспанця. Під тихе бурмотіння молитви він тільки встиг вловити мить, як валіза приземлилась на руку огрядної жінки, яка сиділа попереду. Іспанець на мить відволікся, переконуючи себе, що почув саме тріск валізи, а не променевої кістки. Але писк, який вирвався з її блідих губ, повернув чоловіка до жорстокої реальності.

Останнє знервоване звернення капітана обірвалося різким нахилом вправо. Мусульманка у хвостовій частині літака втупилася в ілюмінатор, міцно притискаючи до грудей маленького сина. Чорний палантин ⁹ злетів з голови, оголивши болотяно-чорне, зав'язане у гульку довге волосся, а візерункова джелаба ¹⁰ перекосилася від різких смикань крихітних кулачків. Жінка ревно молила про бодай останню зустріч зі своїм чоловіком.

Коли «Boeing 737» подолав позначку в два кілометри до поверхні землі, усе затрусилося з потрійною силою. Принаймні так здавалось усім пасажирам. Двох чоловіків, не застібнутих пасками безпеки до крісел, повиривало з місць та мов з гармати кинуло салоном. Перший вилетів із третього ряду й пробив головою грудну клітку сидячої біля

виходу стюардеси. З її горла вирвався важкий короткий видих, і вона одразу втратила свідомість. Іншого підкинуло до багажних полиць та приземлило верхньою щелепою до пластикової опорної ручки стільця. Хаос поглинав людей, реальність плуталася із нічним жахінням.

Секунди тягнулися хвилинами, збиваючи темп зближення із землею. Кілька телефонів та один невеликий лептоп промайнули салоном літака, розбиваючись на друзки у зіткненні з тілами зомлілих пасажирів. Жодних звернень пілотів «Boeing» більше не звучало. Єдина притомна стюардеса міцно стискала голову між колін та намагалась подумки вирахувати ймовірність виживання. Серед нестямних безпорадних криків було виразно чути чиєсь «Боже мій!».

Кілометр до зіткнення. При свідомості залишилась половина пасажирів, і більшість з них про це дуже шкодувала. Гучніше за шум турбін та вигуки переляканих блідих людей вистукувало в грудях серце, яке відмовлялося миритися із неминучим. Воно все швидше й швидше розганяло кров організмом, але мозок вже провалився у протраційне середовище, виходу з якого не було.

Сто п'ятдесят метрів до зіткнення. Із кабіни пілотів чутно сигнал тривоги. Десь чутно крик «Ми померемо!». Кисню бракувало навіть на короткий вдих. Доводилося вигинатись, закидувати потилицю назад та дихати животом, прорізаючи шкіру міцними пасками. Через задуху лисуватий марокканець дер пальцями хрипле горло. Ніс літака падав перпендикулярно до горизонту. Повітря зникло зовсім. В ілюмінаторах можна було розрізнити світлофори та людей, що тікали у паніці.

Десять метрів до зіткнення. Усе скінчиться...

— Остапе!

Літак трощив місто в радіусі сотні метрів. Стіни невисоких будівель обвалились, розкидаючи цеглу та ховаючи під собою перехожих.

— Гей, чуваче!

Хлопець задихався. Груді відбивали гопака в такт несамовитому серцю, а краплини поту марно намагалися приховати сироти на тілі.

— ...що таке?

Остап Макарчук немов випірнув з-під води після кілометрового запливу. Жах зіткнення лоукостівського літака із землею розвіявся масною плівкою перед очима. Усе верталось на свої місця. Ще за кілька миттєвостей зумів упізнати грубуватий голос друга.

— До тебе звертаються, — одним видихом промовив Віталій.

Під русявою чуприною Остапа Макарчука від народження приховувалася жорстка аерофобія, і всі останні три місяці підготування до мандрівки він постійно повторював друзям про неможливість польоту. Натомість хлопець пропонував дістатися до Марокко поромом з Іспанії. Це зняло б питання страху перед падінням, додало б досвіду кожному в мореплавстві та продовжило на кілька днів подорож самою Іспанією. Однак після кількахвилинних пошуків квитків у мережі хлопці вирішили одноголосно, що ціна за пором занадто висока, тому залишається лише літак.

Остап перевів погляд від кирпатого носа Віталія ліворуч. У вузькому проході чорнява стюардеса вичікувальню обперлася ліктем на спинку крісла. Коротке волосся слухняно зачесане за вуха, жодних сережок та яскравого макіяжу.

— Show me your seat belts, please [11](#), — наполегливіше повторила стюардеса.

Хлопець пучками пальців протер вимучене сонне обличчя. Понівечені та розрубані навпіл тіла все ще майоріли перед очима. І хоч як Остап не намагався, однак за двадцять шість років ця фобія жодного разу не покидала його, якщо поряд перебувало щось схоже на крилату машину.

— Остапе, отямся! — Віталій не витримав та штовхнув ліктем йому в ребра.

Гострий біль на мить отямив Остапа Макарчука, і він поглянув на свої паски безпеки. Крізь сон хлопець кілька разів човгався й випадково накрив їх картою червоною сорочкою. Задерши її, він показав стюардесі пристібнуті паски, і та задоволено продовжила обхід.

— Ми приземляємось, — кивнув Віталій кудись по інший бік ілюмінатора.

Хмари, що огортали важкими обіймами літак, коли Остап засинав, уже розсмокталися. Грецький профіль Віталія, який передався йому від матері кіпріотки, огортало сліпуче світло. Під гул турбін поступово наближалася суха жовто-червона земля.

— Міг просто задерти сорочку, — голос напівсонного Остапа бринів роздратуванням. — Ти ж знаєш, що я завжди пристібнутий, навіть у машині.

— Вона б тебе однаково розбудила. — Віталій щось видивлявся крізь віконце. — Негоже вмирати уві сні.

— Пішов ти...

— Та чому ти сердишся? — Віталій нарешті відволікся і з повною серйозністю поглянув на друга. На мить його погляд зупинився на насуплених бровах та сірих очах Остапа. Віталія дратували світлі очі у чоловіків. Він вважав, що це додавало їм жіночої тендітності. — Нема чого так боятися: літаки офіційно визнані найбезпечнішим видом транспорту у світі.

— Так, але падати з десяти тисяч метрів...

— Подумаєш!

Ліве вухо Остапа заклало й болісно поколювало. Затиснути ніс та швидко видихнути — це ніколи не допомагало. Єдине, що йому залишалося — щораз ковтати слину із напруженими вухами. У такі моменти хлопець знову проклинав своє життя, нарікаючи на надмірну слабкість. Остапові кортіло хоча б на день спробувати себе у ролі альфа-самця зі здоровим тілом та успішною кар'єрою, на кшталт цього довбня Віталія Сипка.

— Як там Яник із Мартою? — Він спробував відволіктись від думок, прицмокуючи сухим язиком.

Колишній університетський одноклассник зиркнув через плече туди, де б мали сидіти огрядний очкарик та вродлива білявка у чорній майці. Оскільки ніхто з них чотирьох не хотів доплачувати авіакомпанії, щоб мати змогу обрати собі місце, «Ryanair» [12](#) зробила це за них безкоштовно, хаотично розкинувши літаком. Вгледівши Віталія, Ян та Марта всміхнулися і привітно помахали йому. Віталій на мить затримав погляд на дівчині, ніби вивчав контраст смаглявої загорілої шкіри.

— Не можеш їх знайти, чи що? — Остап вкотре смикнув пасок, перевіряючи міцність, проте погляду від друга не відводив ні на мить.

— Та ні, он вони. Все гаразд.

Віталій розвернувся, зручніше вмощуючись у кріслі. Ця мандрівка мала для нього неабияке значення. Хлопець вдихнув глибше та закотив очі під лоба.

Літак хитнуло й відчутно потягнуло вниз.

— От бляха-муха, — залаявся Остап.

— Ніби кишки з рота полізуть, еге ж? — Віталій не міг не піджартувати над другом. Хлопець свято вірив у те, що таким чином допомагає Остапові відволіктись від страхів і виконує, так би мовити, роль емоційного рятівника.

— Повір, не зрадієш, як обтраскає і тебе.

— Не бійся, ще хвилин десять і прибудемо до африканської землі їсти банани.

[9](#) Палантин (у мусульман) — жіноча накидка у вигляді великої хустки, якою обв'язують голову.

[10](#) Джелаба (з араб. *jellaba*) — традиційний одяг в Марокко та інших країнах Північної Африки у вигляді довгого балахона з капюшоном.

[11](#) Покажіть мені ваші паски безпеки, будь ласка (*англ.*).

[12](#) «Ryanair» — найбільша у Європі бюджетна авіакомпанія пасажирських перевезень. Заснована 1985 року в Ірландії.

Розділ 3

20 червня 2017 року Саї, Марокко

— Грьобане пекло...

Через суху сорокачотириградусну задуху слова вилітали із болючим роздираючим прихрипом. Щойно Остап вдихнув перші дози марокканського повітря, як горлянку звело спазмом і назовні вирвався сухий кашель.

— Але ж яке красиве пекло! — до них приєдналася Марта.

Дівчина міцно тримала фотоапарат та знімала хлопців на фоні аеропорту. Гарні смагляві спортивні ноги — єдине, про що міг думати Віталій, дивлячись на неї.

Четверо друзів залишили біло-синій літак подалі за спинами, крокуючи за хвилину пасажирів до терміналу. Серед лазурного неба прямо над головами височів жовтогарячий розпечений диск. Примруживши обидва ока, Ян зиркнув на сонце, а потім одразу собі під ноги.

— Дивіться! — тихо гукнув він до друзів, все ще вдивляючись в асфальтовану землю.

Решта троє повторили за ним. Навколо тіла на сірому порепаному полотні темніла невелика еліпсоїдна пляма, яка дзеркально повторювала кожен рух.

— Тінь! — усмішка прокотилась обличчям дівчини. — Вона прямо під нами.

— Ще ніколи не бачив, щоб сонце було так високо.

— Чудесне, — дівчина заворожено бурмотіла під ніс, — просто чудесне пекло.

Зовнішня архітектура терміналу нагадала Остапові величезний нічний клуб. Білі широкі смуги тягнулися гострими кутами від землі до самого даху. Сіро-коричневі ж мережили білизну стін, утворюючи у власному сплетінні уявні гігантські зірки. За кожною такою смугою чергувала скляна, схожих розмірів та із сірими візерунками, що нагадували округлі пелюстки квітів.

Щойно за туристами зачинилися розсувні вхідні двері, пекуча задуха враз поступилася звабливій прохолоді.

— Кондиціонер! — радісно вигукнула Марта, насолоджуючись можливістю знову нормально дихати.

Внутрішня частина аеропорту вражала. Коридори із двоярусними фонтанами, звідки раз у раз вистрілювали струмені холодної води, змінювалися озелененими відпочинковими подвір'ями. Схожу на мурашник центральну залу перетинали вузькі згруповані потоки мандрівників із замисленими похмурими гримасами. Дехто з них щось записував на невеликому білому клаптику паперу, стоячи на коліні або ж узагалі сидячи на землі.

За всім тут пильно стежили шестеро озброєних військових. Один із них, чорнявий високий чоловік із вимуштруваною поставою в уніформі, підійшов до Віталія, говорячи ледь розбірливою англійською. Решта залишилася осторонь, вирішивши не втручатися. Віталій був тим, хто вирішував майже усі питання, окрім організаційних. Незважаючи на екзотичну та дещо футуристичну красу інтер'єру, у повітрі все ж висіла напруга.

За хвилину Віталій Сипко повернувся до своїх друзів і закликав їх у бік невисокого столика:

— Нам необхідно заповнити туристичні анкети, інакше не випустять звідси.

— Здається, це стосується кожного ново... — Остап не встиг договорити, як терміналом прокотився голосний звук сухого кашлю. — Прокляття!

— Акліматизація, — підтримав Ян друга лясканням по плечі.

— І довго вона триватиме?

— Як у кого. Залежить від організму.

— Із його фобіями та шмаркальними зимами акліматизація, мабуть, триватиме впродовж усієї мандрівки. — У голосі Віталія знову бриніла та дивна суміш співчуття та зневаги.

— Замокни, Веталь.

Остап знову розкашлявся, чим привернув погляд двох військових. Вони не відходили від українців уже кілька хвилин.

— Я піду по анкети, а ви пошукайте ручки. Бажано чотири, щоб швидше вийти з цієї зорової в'язниці. — Фарбована білявка скинула наплічник на землю, зав'язала довге кучеряве волосся у вузол і рушила до столика, біля якого скупчилися розгублені іноземці. Віталій поглядом погладжував звабливі риси її оголених ніг.

— Гадаєш, їй дозволять розгулювати Фесом в таких коротких шортиках?

— Ні. Рамадан, можливо, і виручить на деякий час, але довгу сукню таки доведеться вдягнути.

Остап перехопив погляд одногрупника. Його прихована хтивість поступалася захопленню.

— Слину підітри, вона не з твоєї ліги.

— А з чиєї? Твоєї? Ха! — напівгрек грайливо розкуйовдив волосся, від чого ще більше став схожим на балканця. Це було його завченим прийомом, коли поруч з'являлася симпатична дівчина.

Незабаром Марта повернулася, стискаючи у руці про всяк випадок шість анкет. Кожен взявся заповнювати поля причини візиту до Марокко, терміни перебування, місця проживання та відповідні паспортні дані. Зі слів молодого француза у смокінгу, з яким дівчина встигла перекинутись двома словами біля столика, такі анкети іноземці повинні були заповнювати у кожному готелі та хостелі, лікарні, відділку поліції чи будь-якій іншій установі. Такі реєстрації допомагали контролювати потік туристів поіменно, відстежувати їхні дії та останнє місцеперебування.

Заповнені бланки Марта посклала у стопку й віднесла найближчому військовому. Підходити до озброєної людини було не так вже й просто, особливо якщо вона підозріло свердлить тебе поглядом. Охоронець незрозуміло глянув на анкети й, активно жестикулюючи руками, вигукував щось французькою. Марта перелякано відійшла крок назад, однак на допомогу своєму напарнику одразу поспішив нижчий, але товстіший марокканець, у такій же випрасованій до найдрібніших деталей уніформі.

— Registry, — товстань тицьнув пальцем праворуч, — registry, registry.

— Ходімо, — хлопці підійшли до дівчини й за лікоть відвели її подалі від військових. — Нам потрібно до паспортного контролю.

— Сподіваюся, не всі вони такі злі, — сказала Марта, одягаючи наплічник.

— Мріятимеш, коли нам не вліплять печатки.

— А що, можуть відмовити?

— Всіляке буває, — знизав плечима Ян. — Знайомих так і не впустили.

— Ну, хоч буде про що в статті написати.

Чотири роки тому Марта Лівінська покинула навчання у Київському національному університеті Шевченка, вирішивши, що без подорожей її життя неповноцінне. Відтоді Марокко — двадцять восьма відвідана нею країна. Щодня дівчина викладала невеликі тексти у соцмережах, підкріплюючи їх фотознімками, а також вела у записнику короткі нотатки, які по приїзді додому перетворювались на розлогі статті. Марта любила називати себе професійним фрілансером. Кожну статтю вона уважно вичитувала по кілька днів і лише тоді надсилала їх до різних інтернет-видань на кшталт «Inspired». Деякі навіть вдавалось перекладати англійською та просувати на іноземні платформи, хоч оплата за такі зусилля була мізерною. Перед організацією подорожі до Марокко дівчина проштудіювала найкращі статті «National Geographic Traveler», «Matador Travel» та «Los Angeles Times Travel» — видання, які оплачують від сорока до ста п'ятдесяти доларів за статтю. Виписала основні тези та структуру тексту, сформулировала найкращі композиції для фото- та відеоматеріалу. Марті кортіло покинути писати до другорядних вітчизняних видань та перейти у вищу лігу, тому ця подорож мала неабияке значення для її амбіцій та самореалізації. І нотатки першої статті почалися із зустрічі з озброєними військовими аеропорту Фес-Саї.

Розділ 4

20 червня 2017 року Гамбург, Німеччина

— Ти чому такий похмурий, друже? — почувся монотонний голос позаду.

Александр Бунге отямився від глибокої задуми. Він тонував у просторі університетської їдальні, втупившись у невидиму точку над своєю тарілкою, доки поруч не виросла здоровенна постать молодого напарника. Досі навіть навколишній гамір не міг відволікти Александра від настирливої підсвідомості. Він глипнув ліворуч через плече на новоприбулого: чорна сорочка тісно облягала міцне тіло хлопця, а під пахвами темніли невеликі островки плям від поту.

Йонас Штральковські прибув до Гамбурга два місяці тому із Дрезденського інституту хімічної фізики твердих тіл, і цього часу вистачило, щоб команді він сподобався. Навіть професор Леон Губер оцінював Йонаса краще, ніж Александра. Принаймні, так здавалось самому Александеру. Глипнувши на бородатого Йонаса, йому таки вдалося впорядкувати думки та сконцентруватися. Але було важко приховати гнівну заздрість. Хіба він чимось відрізнявся від насупленої дитини?

— Хто похмурий? — Александр знову опустив погляд на свою тарілку. — Просто замислився.

— Можна присісти поруч?

Сам винен, що не дерся вище, ніж цей спітнілий.

— Звичайно, — він посунув свою тарілку та ноутбук, звільняючи місце навпроти.

— Щось не помітно радості на твоєму обличчі. Ти не надто щасливий, як на людину, яка долучилася до такого вагомого відкриття.

— Гравітаційна аномалія — не новинка, про неї говорять вже не перший рік. Це просто чергове підтвердження теоретичних досліджень.

— Мисли позитивніше. — Йонас Штральковські виклав з підносу чотири тарілки: з овочевим супом, подвійною порцією картоплі, двома

стейками та салатом. Александер непомітно порівняв усе це зі своєю тарілкою вівсяної каші із запеченими овочами. — Якщо продовжуватимемо у тому ж дусі, то зробимо непоганий прорив у сфері квантових комп'ютерів, — тлумачив Штральковські, — а це гроші, доволі непогані гроші.

— Хіба вам у товаристві бракує фінансів?

Бунге злився, хоч і намагався говорити спокійно. Йому ніколи не потрібні були гроші, а такі, як Йонас, у подібні моменти здавалися Александерові огидними. Геній та його визнання — ось що насправді мало значення.

— Гроші необхідні завжди. — Йонас Штральковські їв та говорив водночас, від чого деякі букви ковтались із соковитим стейком. — Два мільярди євро розділи на вісімдесят дослідницьких інститутів. Виходить двадцять п'ять мільйонів на рік на один інститут — не мало, але й не так уже й багато. Звісно, не всі вони потребують рівного розподілення. Гуманітаріям я б узагалі бюджет не виділяв. Соцопитування можна проводити і не витрачаючи мільйонів євро. Однак, доки головує наукова демократія, мусимо ділитися з усіма та водночас шукати нові джерела прибутку.

Александер посміхнувся. Гуманітаріїв не особливо любили і в його Інституті наноструктур та фізики. Не перший рік точилася боротьба із цією несправжньою наукою. Але й кінець цього протистояння був не надто близько. Усе, що стосувалося псевдонаук та тих дослідів, які ніяк не могли впливати на майбутнє людства, вважалось простим чорновусим щитником [13](#): нехай собі буде, але, не дай Боже, торкнутися.

— Усе робиться заради грошей, — продовжував Йонас. — Вони дають змогу продовжувати досліді, які принесуть інші гроші, а ті, у свою чергу, дадуть поштовх до чергових проривів та відкриттів. Це ніби замкнене добродієне коло. Усе просто.

— Усе просто... — промимрив Александер.

Їдальнею здійнявся галас: обід завершувався, і присутні починали розходитися. Бунге озирнувся, сам не знаючи, що видивляється. Завжди зачесана біла чуприна зараз нагадувала пташине гніздо. Від учорашнього вечора його турбувало тільки одне.

Чому немає відповіді?

— Коли Губер хоче публікувати статтю про аномалію? — слова самовільно вирвалися з рота Александра.

— Ти про «Nature»?

— Ага.

— Невже ти не спілкуєшся із Губером?

— Не було такої можливості.

Насправді ж він навмисно уникав сутичок із професором. Після учорашнього показового ігнорування Александер вирішив триматися від старого якнайдалі. Їхні стосунки нагадували радше стосунки однаково заряджених тіл, які згідно з законами фізики, відштовхуються, ніж конфлікт із точки зору впливу людського фактора. Так трапляється, що дві особистості не можуть одночасно перебувати на одній площині. У випадку Александра із Губером цією площиною була уся поверхня Землі.

— Планує завтра. Найпізніше післязавтра, двадцять другого.

«Не так багато часу, — мандраж охопив Александра. — Чому досі немає відповіді?»

— А тобі потрібно побільше їсти, — зауважив із усмішкою Йонас, спустошуючи останню тарілку. — Гляди й веселішим станеш.

Кабінет Александра нагадував простору комірчину. Його підсвічувало світло-блакитне сяйво екрану ноутбука, роблячи його обличчя ще блідішим та втомленим. Не по роках глибокі зморшки тонкими лініями, мов промені, розходилися від кутиків очей. За останні дев'ятнадцять годин від анонімного користувача не було жодної відповіді.

О восьмій вечора, через кілька годин після завершення експеримента, Александер Бунге надіслав на анонімну електронну пошту проаналізовані дані та всі схеми дослідження гравітаційної аномалії. Щоб уникнути відслідковування, вони вимагали використовувати сайт Guerillamail.com у зв'язці з VPN [14](#), щоб приховати IP-адресу. Сервіс створював окрему поштову скриньку, в якій усі вхідні повідомлення автоматично зникали після прочитання впродовж години. Назви листів склалися із хаотично розташованих літер та цифр із доменом

@guerillamail.com. Знак «+» у назві означав, що електронна пошта, з якої надійшло повідомлення, була одноразова. У кінці вони завжди зазначали адресу наступної електронної пошти, куди необхідно було відповісти.

Така маніакальна анонімність лякала науковця, але воно того вартувало. Хто б не сидів по той бік екрану, він творив історію значно ширшими та ризикованішими кроками. Що найголовніше — вони повірили в Александера, дали йому шанс проявити себе, чого не давав ніхто у цьому ганебному університеті. Роки, коли він міг сам себе звинувачувати у низькому становищі, минули. Тепер винними були тільки ті, хто не довіряв йому, не давав виконувати ту роботу, якої він вартий.

Александр Бунге вкотре оновив сторінку із вхідними повідомленнями, але жодного нового листа так і не з'явилося.

[13](#) Щитник чорновусий (лат. *Carpocoris purpureipennis*) — вид клопів сімейства щитників. У народі називається «жуком смердючкою» через характерний запах, який він виділяє у разі небезпеки.

[14](#) VPN (англ. *Virtual Private Network*) — віртуальна приватна мережа, що працює поверх Інтернету, а отже, до неї можна під'єднатися з будь-якої точки. Зачасту використовується як зашифроване під'єднання до Всесвітньої мережі, аби приховати своє справжнє місце знаходження, або ж IP (Інтернет-протокол).

Розділ 5

20 червня 2017 року Фес, Марокко

Таксист припаркувався на просторій площі біля брами Баб-Бу-Джелуд. Довкола снували місцеві, пропонуючи купити їхні товари. Щойно Марта притулилася до автомобільних дверцят, як до неї підбіг маленький хлопчик. Він тримав у руці брудну пляшку, з якої вилив каламутну рідину на лобове скло таксі. Водій у відповідь щось невдоволено буркнув, але кинув малому один дірхам [15](#), після чого той протер авто ганчіркою та втік. Дівчині здалося, що скло після цього стало ще бруднішим.

Марта Лівінська боролася із відразою, яка наростала всередині. Знадобилося трохи часу, щоб дівчина трохи звикла до тутешньої атмосфери та віддалася балансуєчому на межі захопленню. Усе навколо — навіть конфлікт із водієм, який вимагав більшу оплату, ніж було домовлено, — малювало зовсім іншу життєву картину, ніж була та, до якої Марта звикла. Перша неєвропейська країна, до якої приїхала четвірка, перша країна, де Інтернет не був вседоступним, де не існувало поняття вільного продажу алкоголю, бракувало кондиціонерів та комфортного громадського транспорту. Фес вважається четвертим за розмірами містом Марокко і до того ж доволі розвинутим, однак відчуття життя тут діаметрально протилежне, ніж у будь-якій європейській країні.

Українці вийшли з машини, Марта із фотоапаратом була готова до зйомок. Вони стояли перед монументальною головною вхідною брамою Баб-Бу-Джелуд до старої Медіни. Загалом місто Фес нараховує три райони. Стара Медіна Фес-Ель-Балі є однією із найбільших пішохідних зон у світі та своїми розмірами поглинула другу Медіну — Фес-Ель-Дждид. Височенні кам'яні мури оточують понад вісім тисяч переплетених між собою вуличок, більшість із яких навіть не нанесена на мапи, чим часто користувалися пройдисвіти, які навмисне заманювали туристів у глуху заплутану частину Медіни та вимагали

кілька дірхам за повернення назад. У разі відмови «провідники» могли просто покинути їх напризволяще.

Медіна нагадувала суцільний величезний базар, де на кожній вулиці продавали товари та водночас жили люди. Дехто підтримував звичаї пращурів, які спали, їли, виготовляли власну продукцію та продавали її в своєму будинку.

Марта Лівінська, двадцятитрирічна фарбована білявка зі злегка випнутими пухкими губами та носом-кнопочкою, мрійниця та фрілансер, вона фотографувала хлопців на фоні брами із високим аркоподібним входом, обробленим синьо-зеленою плиткою. Дівчина подумки формувала тези для своєї статті та впорядковувала фотки для тревел-сайтів. Попри обіцянки, дані собі, подати перші ж роботи до іноземних топових інтернет-видань, Марта чомусь вирішила розпочати із чогось рідного, вітчизняного. Страх та невпевненість брали гору над її амбітними планами. Тремтіння у грудях дівчини миттєво посилювалося перед уявою відмови. За останні чотирнадцять місяців вона шість разів затримувала палець над кнопкою «Надіслати», однак «Traveler»-и так і залишилися підсвідомо забороненою зоною. Навіть зараз, торкнувшись рукою до схованого у «бананці» телефону, вона відчула дискомфорт від збережених закладок.

— Ходімо шукати хостел, — поквапив хтось із хлопців.

Остап із Віталієм допомогли Марті звільнити руки від сумки та пакунків.

— Янику, ти відмітив хостел на мапі? — запитав Віталій.

Ян Тибольцев насупився і якусь мить не відповідав. Більше за знущання над власною вагою хлопець ненавидів тільки пестливе прізвисько «Яник» або «Яничок». Вони звучали так, наче усі, хто їх вимовляв, вбачали в Янові огрядного маминого синка, який не може собі дати раду. Натомість в нокаут клало його прізвище — Жирко.

Хлопець важко видихнув, зараз у нього були гірші проблеми. На Яна спека впливала найсильніше: сіра футболка наскрізь промокла від поту, перетворившись на суцільну темну пляму на тілі.

— Ось, — Ян дістав з кишені смартфон та обрав офлайн додаток із завантаженою мапою. — Звідси кілька хвилин ходьби.

— Веди.

Четвірка рушила до Медіни. Біля кожного рундука під пекучим сонцем продавці поливали водою асфальт, щоб хоч якось втамувати несамовите пекло. Опинитися у прохолоді тіней вузьких вулиць було так само божественно, як і кинутися під аеропортовий кондиціонер.

Марта фотографувала абсолютно все. Навкруги лунали верески, продавці хаотично розмахували руками. Вони з усмішкою прикликали туристів та обіцяли привабливу знижку за купівлю двох і більше товарів. Божевілля ставало буденністю.

— Marhaba, my friend!

— Marhaba! Where are you from?! Come to me! Good price!

Вигукували англійською, французькою, рідше арабською. Чим глибше четвірка просувалася до Медіни, тим колоритніший вигляд мали місцеві. Скрізь витав запах мигдалю та свіжих прянощів. Чоловіки сиділи на землі, спершись на власні корзини, заповнені мандаринами та кавунами, й читали Коран. Більшість — босі. Діти кидалися між ноги й бігали одне за одним, обтраскуючи водою із пластикових пляшок все навкруги.

— А кажуть, що в Африці проблема із водою, — саркастично промовив Віталій.

— Вода он з того крана.

Усі обернулися в напрямку, куди показував Остап. Неподалік зі стіни виднівся кран, із якого струменем била прозоро-сіра вода, стікаючи до чогось схожого на велику кам'яну раковину. Почергово діти змінювали старших чоловіків та жінок, які набирали тут воду в пляшки або умивали обличчя, руки чи ноги. Джерельце слугувало радше спасінням від спеки, а не від спраги. Босоногим дітям це додавало розмаїття у нудний список можливих розваг на ринку.

За кілька хвилин українці звернули у провулок, де продавали м'ясо.

— О Господи! — вигукнула Марта й затулила носа долонею.

Обабіч звисали тваринячі туші. Деякі були ще зі шкірою. Погляди місцевих були прикуті до туристів. Кожен підбіг до проходу й ледь не хапав їх за руки.

— Nice meat! Camel!

Дівчина пискнула і з огидою відвернулася. Хлопці підступили до прилавка найближчого марокканця й поглянули на те, що викликало таку реакцію в їх подруги.

— Не думав, що моя перша зустріч із верблюдами буде такою.

Палець Віталія самотужки потягнувся до відрубаної верблюжої голови. Таких стояло поряд три. Дві з них були без шкіри. Язик, очі та зуби на місці. Голови тхнули гниллю та смертю. Чорні кристалики тягнули до своєї бездонності та ніби кричали про порятунок.

— Nice!

Араб швидко наблизився, вхопив верблюжу голову, до якої тягнувся палець Віталія, та силою вклав у його руки.

— Жахіття, фу!

Віталій здригнувся від огиди й впустив масивну частину тваринячого тіла. Марокканця така реакція тільки розсмішила.

Усміхалася також і Марта, яка додала до свого архіву вдале фото гримаси друга із верблюжою головою в руках.

— Ходімо далі, — сказав Остап, — ще надивимося.

У них було два дні на прогулянку Фесом. І усі ці два дні Остап заходився дошкульним кашлем.

[15](#) Марокканський дірхам — грошова одиниця в Марокко.

Розділ 6

20 червня 2017 року Берлін, Німеччина

Двері широко розчинилися, й у ніс ударив приємний солодкий запах. Маркус Бруннер увійшов до бару «Das Meisterstück», як завжди, завчасно. Широкоплечий чоловік років сорока повільною ходою проминув головний зал, увінчаний десятком підвішених до стелі ламп, та вмовився за вільний двомісний дерев'яний столик. Помахом руки замовив у бармена келих пива.

Його вимучені очі поглинула темрява, тільки-но він зімкнув повіки й відкинувся у незручному дерев'яному кріслі. Руки закинув за голову, щоб повністю розслабитися.

Досі приміщенням проносився тільки поодинокий шум перегукувань персоналу та увімкнених у сусідньому залі новин. Чоловік зловив себе на думці, що сумуватиме за цим спокоєм, коли за годину заклад заповниться закоханими парами та студентами.

Високий кельнер виклав на стіл пляшку портеру та порожній півлітровий келих. Непомітно кивнувши, Маркус перелив пиво з однієї тари в іншу.

— Почав без мене? — пролунав з-за спини мелодійний жіночий голос.

Маркус обернувся і різко випростався. Він побачив вродливу німкеню у строгій сірій спідниці до колін та того ж кольору піджаку, одягненому поперек білої блузки.

«Вишукана серйозність, — подумав про себе Маркус, — як завжди».

— Пола! Радий тебе бачити.

Вони обійнялися мов давні друзі, стосунки яких перетворилися на суцільну рутину. Після цього жінка сіла за його столик, поклавши поряд компактний сірий клатч.

На Полі Нойманн майже не було помітно макіяжу: тонкі губи підкреслювала тілесна помада, а карі очі — легка темнувата лінія олівця. Для Маркуса вона була фантастичною жінкою, майже богинею. Складене зазвичай у гульку на маківці русяве хвилясте волосся зараз

вільно спадало на тендітні плечі. Маркус Бруннер міг закластися, що відчував ванільний запах шампуню. У ямочці між ключицями застигла крапелька поту. Чоловік на мить затримав погляд на її волоссі, після чого заплющив очі та залив ковток пива у горлянку. Холодна п'янка хвиля миттю розлилася нутрощами.

— Міг би й дочекатись.

— Пробач, але не міг, — Маркус значно повеселішав.

— Старий алкоголік!

— Лише під час наших зустрічей.

Усмішка ледь-ледь оголила білі зуби Поли, обабіч кутиків рота утворились невеликі ямочки, від чого вона почала нагадувати засоромлену школярку.

Жінка замовила келих рожевого вина.

— Важкий день? — Маркус обережно зиркнув на Полу.

— Я так погано виглядаю?

— Що ти! Ти, як завжди, прекрасна.

— А знаєш, у чому секрет? Просто я п'ю більше.

— То хто з нас алкоголік? — обурився Маркус.

— Мені можна. Стоси паперів мене не підстрелять.

Чоловік прийняв цю шпильку мовчки, лише потер долонею шорстку щетину на обличчі. Восанне він голився два дні тому, але Полі подобався такий його образ. Коли кельнер приніс вина, вона підняла склянку:

— За такі рідкісні зустрічі.

— Воїстину.

Двоє одночасно відпили майже до половини. Це були ті кілька годин, які вони могли виділити одне одному подалі від Федерального управління кримінальної поліції. Роботу Поли у підрозділі охорони та безпеки посадових осіб не можна було назвати вершиною досягнень. До того ж їй доводилося працювати з ранку до ночі у стінах центрального офісу Вісбадена серед хмарочосів паперу. Та це було краще, ніж нічого, краще навіть за будь-що інше, чого могла б хотіти Пола, адже ці офісні джунглі вели її до омріяного кар'єрного зросту — до посади одного з керівників відділень Bundeskriminalamt. Але за останні три роки разом зі зростом чисельності злочинів вдвічі збільшилося і понаднормове навантаження працівників Федерального

управління. Зникли спокійні періоди, коли можна було брати відпустку чи бодай додатковий вихідний в обмін на перевантаження. Після минулорічної звістки про батькове загострення запалення легень Пола спробувала вирватися хоча б на три дні у Ганновер до сім'ї, однак отримала від керівництва цілковиту відмову. Були жорстко обмежені терміни можливого надання додаткових вихідних для компенсації, і ті дні, на жаль, до них не входили.

Хоч працівникам і не подобалася схожа рабовласницька система, проте кожен розумів, що провини керівництва у цьому немає. Шеф БКА Хольгер Мюнх двічі звертався листом до Міністерства Внутрішніх Справ стосовно збільшення терміну компенсації витраченого понаднормового часу своїх підлеглих або хоча б для виділення додаткових фінансів для їх оплати. У відповідь було надіслано інформування про створення восьмиста двадцяти нових робочих місць, що аж ніяк не покривало тих двадцяти двох мільйонів перепрацьованих годин.

Прибуття Поли Нойманн до Берліна було одним із тих нечисленних, які вона собі могла дозволити, зважаючи на усю важкість становища робочого графіку. Зазвичай Маркусові було простіше сісти на літак та прилетіти до Вісбадена. Проте не сьогодні.

— Набрид Вісбаден? — Маркус Бруннер відсърбнув останні краплини пива.

— Важко навіть описати наскільки. Хоча самого міста я майже не бачу. Просто там вже сама атмосфера просякнута надокучливою буденністю.

— Розумію, — кивнув він.

Маркус підтримував Полу завжди, адже не міг більше споглядати, як її яскравий палкий вогник жаги до змін починав згасати. Жінка, в яку він боявся закохуватися, все частіше надягала на обличчя примусову посмішку, а не щирий сміх.

Пола Нойманн засоромлено відвернулася від пильного погляду коханого. Здебільшого тому, що знала про невпевнені почуття Маркуса. Але вона не могла його звинувачувати у цьому. Стосунки на відстані й спілкування раз на два-три дні, що згодом перетворилися на два-три на місяць, нищили будь-які мрії.

Їх бурхливий роман зародився на березі пляжу Дубровника, однак у щось більше так і не зумів перерости. Полі тоді було тридцять три, і найзаповітнішою мрією в житті, крім кар'єрних висот, залишалося бажання не залишитись самотньою дівою. Лежачи на гарячому піску під мелодію морських хвиль, омиваючи лице легким місячним сяйвом, вона горнулася до Маркуса. Тоді усе було так, як треба. Зараз же, сидячи за столом на Браугауз Альбрехт, жінка бажала повернути ту давню впевненість у неможливому.

— Хотіла розвіятись, — сказала Пола. — Нарешті вдалося вибороти три вільні дні для себе, а це, повір, важче за звільнення Сирії від ІДІЛ.

— Невже служба безпеки посадовців також звернулася по допомогу до земельників? — єхидно всміхнувся чоловік.

— Звісно, фермери на охороні канцлера — саме те, що необхідно Німеччині.

Новина про минулорічне прохання генерального прокурора про допомогу від земельних прокуратур стала однією з найбільш обговорюваних серед працівників БКА. Досі саме БКА брали на себе частину роботи земельників, щоб допомогти розгребстись колегам, а не навпаки, і тепер можливість зміни владної горизонталі змушувала усіх хвилюватися.

— Не будь такою категоричною. Ти ж не схожа на тих офісних щурів. Будь-яку допомогу необхідно приймати з вдячністю.

— Без них якимось жили, проживемо і далі. До того ж нічого страшного у повній завантаженості немає. Та й дурні думки в голову не лізуть.

Тут Пола прикусила язика та перевела погляд на порожню склянку. Вона розуміла, що бовкнула зайве. Гальмування стосунків було саме з його боку, тиск міг лише погіршити ситуацію.

— Не зважай, — відмахнулась вона, однак Маркус її перебив:

— Не можу.

Він кивнув кельнерові, щоб той приніс ще по одному келихові.

Жоден із них не уявляв, як продовжити далі розмову, що відкрила старі рани. Сама Пола давно вже планувала з'ясувати їхні стосунки, але Маркус завжди знаходив причини для уникнення цієї важливої розмови. Проте цього разу в очах чоловіка було щось таке, що можна було сприйняти за хитку невпевненість і чого вона ніяк не могла зрозуміти.

За півхвилини кельнер підніс келихи та прибрав порожні. Тоді ж Пола і вирішила ризикнути. Ця зустріч була саме Маркусовою ініціативою, тому необхідно припинити гратися у підліткові бої ендорфінів та розставити всі крапки над «і». Вона доросла жінка, яка працює на Федеральне управління кримінальної поліції, а не сімнадцятирічна барменша шоу-бару, яка сохне за зрілим чоловіком, але боїться про це розповісти батькові.

— Маркусе, чому ти хотів зустрітися?

— Ми давно не бачилися...

— Невже сумуєш? — обличчя жінки перетворилось на бездушну бліду скульптуру. — Тільки без жартів.

Маркус на мить замислився, оцінюючи реакцію Поли, і можна було навіть подумати, що він отримав задоволення від цього. Окрім страху закохатися у Полу, в нього був ще один — зізнатися їй у цьому і отримати відмову.

— Сумую.

І це все. На більше зважитися він не зміг. Це був не природний страх, а якась замкненість всередині, коли тіло навідріз відмовлялося виконувати будь-які накази.

Пола Нойманн у нерозумінні розвела руками.

— І це все? Усе, що ти хочеш мені сказати?

У відповідь Маркус відпив пива.

— Прокляття. Знаєш, я їхала сюди не за ще однією дозою сексу чи порожніх балачок. Ось. Скажу тобі відверто, я не дівчинка для стосунків без обов'язків. Мені потрібен справжній чоловік, мужній, який піклуватиметься про мене, цікавитиметься, як минув клятий день, та на якого можна буде покластися. У моє життя скоро ввірвуться грандіозні зміни, тому або я залишуся приймати їх самотійно, або із тим, хто розділить мою радість та біль. Я не збираюся більше нести зайву торбу лахміття на плечах. Розумію, що із нашими спеціалізаціями ми не зможемо часто бачитися, однак...

— Я кохаю тебе, Поло.

Маркус одразу відчув, як те, що тиснуло на нього протягом останніх тижнів, врешті відпустило. Він пильно дивився в очі жінки навпроти й подумки молив почути бажану відповідь.

Жінка мовчала. Її язик онімів та наче провалився крізь гортань у шлунок. Пола Нойманн на мить відчула себе невинним дівчиськом, проте усі ті серйозні промови та настрої вмить вщухли.

— Що?

Маркус усміхнувся:

— А по-друге: я розглядаю можливість переведення у тихішу місцину та на спокійнішу роботу. Можливо, десь в Вісбаден.

— Ти серйозно?

— Цілком.

— Отже?..

— Пропоную поїхати до мене та відсвяткувати.

Розділ 7

20 червня 2017 року Фес, Марокко

— Ходімо нагору!

— Секунду, — гукнула Марта у відповідь, виходячи з душу.

Марта йшла в душ останньою. Доки хлопці доводили себе до ладу, вона лежала зверху на двоярусному ліжку та завершувала останні нариси добових нотаток про сходження горою до руїн гробниць Маринідів у передмісті. Четвірка дерлася крізь розписані дощечки, що стирчали з сухої жовтуватої, мов яєчний жовток, землі. Тільки згодом вони зрозуміли, що йшли повз старе кладовище. Під неглибоким урвищем тихо дзюркотів струмок, навколо якого юрмилися восьмеро підлітків. Вони із підозрою проводжали поглядом туристів.

Від гробниць давньої берберської династії залишилися лише руїни двох стін та прямокутна масивна вежа. Це ледь не єдина жива згадка про династію, яка володарювала два століття і змогла об'єднати під собою Марокко.

З пагорба, куди зрештою видерлись українці, можна було розгледіти усе місто. Дівчина зробила свою сто шістдесят восьму фотографію розлогої Медіни під згущеною чорною пеленою хмар, що охоплювали Фес звідусіль. Насувався буревій. Вітер зносив пакунки з фруктами та здіймав довгу спідницю дівчини. Хлопці дарма намагалися прочитати роздовбані часом написи — ноги підломило, а неправильно намотані на голови тюрбани вітер перетворив на довжелезні неслухняні щупальці. Коли зуби заскрипіли від наліпленого піску, а вуха позакладало, туристи вирішили спуститися до міста й прямувати до хостелу. На годиннику була майже сьома.

— А що там нагорі? — питала Марта, закутана у білий рушник.

Віталій показово підвів погляд. Кімната було вкрай вузька, щоб розминутись учотирьох: уздовж бокової стіни стояли два двоярусні ліжка, навпроти — одне невелике віконце з вітражем, яке виходило у внутрішній дворик р'яду ¹⁶. Біля вікна висіла картина із панорамою

Феса. Душова із туалетом розташовувались навпроти вхідних дверей. Кімната невелика, але друзі почувалися тут комфортно.

— Крута тераса, — відповів Віталій, крокуючи до вузьких сходинок за дверима. — Мешканців та працівників збирають на вечерю. Нас теж погукали.

— А буревій уже закінчився?

— Так. — Віталій двічі плеснув у долоні та вийшов, зачинивши за собою двері.

Марта вийшла на дах будівлі у коротких шортиках та довгій чорно-білій картатій сорочці. Усі вже чекали за столом. Звідти місто було, наче на долоні: видно було мінарети ¹⁷ усіх найближчих мечетей та гострі шпичаки телевізійних антен, що визирали з-поміж розвішеного одягу. Із найближчої мечеті лунав крихкий старечий чоловічий голос — це муедзин у гучномовець читав заклик до вечірньої молитви та закінчення денного посту.

— Приєднуйся до нас, — гарною англійською промовив араб у довгому національному вбранні.

Трійко хлопців уже сиділи праворуч власника хостела Муаза та накладали у тарілки таджин — національну страву з телятини, овочів та фруктів, яку подавали у горщику. Дівчина сіла поруч. Вечеряли фініками, таджином, супом із баранини харіра, куркою на пару, кускусом із овочами та кількома салатами. Ну, і, звісно, фрукти, неймовірна кількість фруктів. А молода китаянка поклала на стіл кілька пляшок кавунового фрешу.

— Тут надзвичайна атмосфера, — мовила китаянка англійською. Як з'ясувалося пізніше, її звали Мейлін.

— Ми нещодавно приїхали, — мовив Остап, — але тут неймовірно круто!

— Як надовго ви у Марокко?

— На два тижні, — відповіла Марта.

— Щасливчики. Ви побачите Марокко у два періоди: у Рамадан та після його закінчення. Це дві абсолютно різні країни.

— Сподіваємось.

— А ще, — китаянка тицьнула пальцем у небо, — зараз період зорепаду Аріетіди.

— Персеїди? — Ян поправив окуляри на перенісці. Це була його тема. — Метеоритні дощі?

— Ага. На Південній півкулі інтенсивність настільки висока, що можна вгледіти до шістдесяти падінь за годину.

Віталій гучно присвиснув. Поруч з ними сиділи ще троє новозеландців, пара з Норвегії, двоє китайців та кілька працівників хостелу. Усі вмить замовкли, прислухаючись до розмови.

— Але, на жаль, тут їх не так багато, — втрутився Муаз. Ян не розумів чому, але йому не подобалися очі цього араба. Він бачив погляди, сповнені хитрості та зневаги, які вдало ховалися під прикриттям удаваної щирості та гостинності.

— Вчора ми бачили усього чотири, — промовив білявий високий норвежець Торбйорн. Здавалось, його вилиці рухалися самовільно і робили чоловіка схожим на справжнього вікінга.

Муаз вдоволено відкинувся на стільці й скрутив гашиш. Потемнілі від постійного бруду пальці рухалися швидко, повторюючи давно завчені рухи. Уже вечір, зараз можна.

— У нас люди вірять, що падаючі зірки — це стріли, які Аллах випускає у шайтанів.

Присутні обернули погляди до Муаза. Усі, крім Мейлін, яка чула цю оповідь вшосте.

— Що ти маєш на увазі? — Ян вдруге наповнив склянку кавуновим фрешем та спробував одним ковтком спорожнити її. Краплини стікали його щоками, залишаючи на шкірі світло-рожеві патьоки.

— Зараз місяць Рамадан, — продовжував марокканець, затягуючись гашишом, — а це означає, що люди наближеніші до Бога. Шайтанам не місце на землі, тому вони летять догори, на небо — єдине місце, де можуть ще спробувати щастя. Тоді Аллах використовує зірки-стріли, щоб збити у польоті цих демонів та не допустити їхнього потрапляння на небеса. Цим самим Бог дарує людям гарне чудо та причину вірити ще глибше, зробити віру життям, а життя вірою.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ